

TÜRI ÜHISGÜMNAASIUM

GEOGRAAFIA AINEKAVA

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Gümnaasiumi geograafiaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb huvi geograafia ning teiste loodus- ja sotsiaalteaduste vastu, saab aru nende tähtsusest igapäevaelus ja ühiskonna arengus;
- 2) on omandanud süsteemse ülevaate looduses ja ühiskonnas toimuvatest nähtustest ja protsessidest, nende ruumilisest esinemisest, vastastikustest seostest ning arengust;
- 3) märkab ja teeb vahet kohalikel, regionaalsetel ning globaalsetel sotsiaal-majanduslikel ja keskkonnaprobleemidel ning osaleb aktiivse maailmakodanikuna nende lahendamisel;
- 4) rakendab geograafiaprobleeme lahendades teaduslikku meetodit;
- 5) mõistab inimtegevuse võimalusi ja tagajärgi erinevates geograafilistes tingimustes, väärtustades nii kodukoha kui ka teiste piirkondade looduslikku ja kultuurilist mitmekesisust ning jätkusuutlikku arengut;
- 6) leiab nii eesti- kui ka võõrkeelsetest teabeallikatest geograafiaalast infot, hindab seda kriitiliselt ning teeb põhjendatud järeldusi ja otsuseid;
- 7) on omandanud ülevaate geograafiaga seotud elukutsetest, rakendab geograafias omandatud teadmisi ja oskusi igapäevaelus ning arvestab neid elukutset valides;
- 8) arendab loodusteaduste- ja tehnoloogiaalast kirjaoskust, on loov, ettevõtlik ning motiveeritud elukestvaks õppeks.

Õpitulemused gümnaasiumi lõpul

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) tunneb huvi looduses ja ühiskonnas toimuvate lokaalsete ja globaalsete nähtuste, nende uurimise ning loodusteadustega seonduvate eluvaldkondade vastu;
- 2) mõistab looduses ja ühiskonnas toimuvate nähtuste ning protsesside ruumilise paiknemise

- seaduspärasusi, vastastikuseid seoseid ja arengu dünaamikat; 3) analüüsib inimtegevuse võimalusi ja tagajärgi erinevates geograafilistes tingimustes ning väärtustab nii kodukoha kui ka teiste piirkondade looduslikku ja kultuurilist mitmekesisust;
- 4) analüüsib looduse ja ühiskonna vastasmõjusid kohalikul, regionaalsel ja globaalsel tasandil, toob selle kohta näiteid ning väärtustab ühiskonna jätkusuutlikku arengut;
- 5) kasutab geograafiaalase info leidmiseks nii eesti- kui ka võõrkeelseid infoallikaid ning hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot;
- 6) lahendab keskkonnas ja igapäevaelus esinevaid probleeme, kasutades teaduslikku meetodit;
- 7) väärtustab geograafiateadmisi ning kasutab neid uutes situatsioonides loodusteaduslikke, tehnoloogilisi ja sotsiaalseid probleeme lahendades ning põhjendatud otsuseid tehes, sh karjääri planeerides.

Füüsiline õpikeskkond

1. Kool korraldab valdava osa õpet klassis, kus on maailmaatlaste ja Eesti atlaste komplekt (iga õpilase kohta atlas) ning IKT vahendid.
2. Kool võimaldab ainekavas nimetatud praktiliste tööde tegemiseks vajalikud vahendid ja materjalid ning demonratsioonivahendid.
3. Kool võimaldab sobivad hoiutingimused praktiliste tööde ja demonratsioonide tegemiseks vajalike materjalide kogumiseks ja säilitamiseks.
4. Kool võimaldab ainekava järgi õppida arvutiklassis, kus saab teha ainekavas loetletud töid.

LOODUSGEOGRAAFIA

Õppetegevus

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) võimaldatakse nii individuaal- kui ka ühisõpet (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd, õppekäigud, praktilised tööd, töö arvutipõhiste õpikeskkondadega ning veebimaterjalide ja teiste teabeallikatega), mis toetavad õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 3) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 4) rakendatakse IKT-l põhinevaid õpikeskkondi, õppematerjale ja -vahendeid;
- 5) laiendatakse õpikeskkonda: arvutiklass, kooliümbrus, looduskeskkond, muuseumid, näitused, ettevõtted jne;
- 6) toetab avar õppemetoodiline valik aktiivõpet: rollimängud, arutelud, väitlused, projektõpe, õpimapi ja uurimistöe koostamine, praktilised ja uurimuslikud tööd (nt loodusobjektide ja protsesside vaatlemine ning analüüs, protsesse ja objekte mõjutavate tegurite mõju selgitamine, komplekssete probleemide lahendamine) jne.

Õppematerjal

Õpik:

Hang, T. jt. Üldmaateadus gümnaasiumile. Eesti Loodusfoto, 2004

Ainsaar, M. jt. Maailma ühiskonnageograafia gümnaasiumile. Eesti Loodusfoto, 2003

Töövihik:

Liiber, Ü. jt. Üldmaateadus gümnaasiumile. Eesti Loodusfoto, 2007

Liiber, Ü. jt. Maailma ühiskonnageograafia gümnaasiumile. Eesti Loodusfoto, 2003,2007

Atlas:

Uus maailma atlas

CD versioon. Uus maailma atlas

Eesti atlas. Koost. Raivo Aunap. AVITA, TÜGI, 2004

Seinakaardid:

Maailma üldgeograafiline ja poliitiline kaart, loodusvööndite ja kliimakaart;

Euroopa üldgeograafiline ja poliitiline kaart.

Muud õppematerjalid:

Eesti põhikaardi leht kooli lähiümbruse kohta

Gloobused

GPS

Kompassid, mõõdulindid, mõõdulatid jm.

Mineraalide, kivimite ja kivististe kollektsioon

Õppeotstarbelised DVD-d, CD-d, videofilmid

Õppesisu

I kursus „Maa kui süsteem“

II kursus „Loodusvarad ja nende kasutamine“

I kursus „Maa kui süsteem“

õppetund	teema	õpitulemus	meetod	lõiming
1.	1.Maa kui süsteem. Maa sfäärid	iseloomustab Maa sfääre kui süsteeme ning toob näiteid nendevaheliste seoste kohta;	loeng	füüsika
2.	Maa energiasüsteem	oskab selgitada energiabilanssi	videofilm	füüsika
3.	Maa teke ja areng	iseloomustab geoloogilise ajaskaala järgi üldjoontes Maa teket ja arengut.	videofilm	
4.	Geoloogiline ajaskaala	teab ja oskab luua seoseid õpitu vahel	videofilm	bioloogia
5.	Arvestustöö			
6.	Litosfääri koostis. Maa siseehitus	iseloomustab Maa siseehitust ning võrdleb mandrilist ja ookeanilist maakoort;	interaktiivne õppemoodul - Maa siseehitus	
7.	2.Litosfäär. Litosfääri elemendid, mineraalid ja kivimid. Kivimiringe	teab kivimite liigitamist tekke järgi ja selgitab kivimiringet;	PT – kivimite vaatlus	
8.	Laamtektoonika	võrdleb geoloogilisi protsesse laamade eemaldumise, sukeldumise, pörkumise, nihkumise ja kuuma täpi piirkonnas;	Interaktiivne õppemoodul - Laamtektoonika	
9.	Vulkanism ja selle tagajärjed	iseloomustab ja võrdleb teabeallikate järgi vulkaane,	Videofilm	

		seostades nende paiknemist laamtektoonikaga ning vulkaani kuju ja purske iseloomu magma omadustega	interaktiivne õppemoodul Vulkanism ja vulkaanilised kivimid	
10.	Maavärinad ja nende tagajärjed	teab maavärinate tekkepõhjusi ja esinemispiirkondi, seismiliste lainete liigitamist ning maavärinate tugevuse mõõtmist Richteri skaala järgi	videofilm interaktiivne õppemoodul Maavärinad	
11.	Teabeallikate põhjal ülevaate koostamine mõnest vulkaanist või maavärisemise piirkonnast	iseloomustab ja võrdleb teabeallikate järgi vulkaane, maavärisemise piirkondi	Praktiline töö arvutiklassis	läbiv teema "Tehnoloogia ja innovatsioon"
12.	Arvestustöö			
13.	3.Atmosfäär. Atmosfääri tähtsus, koostis ja ehitus. Osoonikihi hõrenemine.	iseloomustab üldjoontes atmosfääri koostist ja kirjeldab joonise järgi atmosfääri ehitust, toob näiteid inimtegevuse mõju kohta atmosfääri koostisele.	loeng	läbiv teema „Keskond ja jätkusuutlik areng“
14.	Päikesekiirguse muutumine atmosfääris. Kiirgusbilanss. Kasvuhooneefekt.	selgitab joonise järgi Maa kiirgusbilanssi ning kasvuhooneefekti	loeng	läbiv teema „Keskond ja jätkusuutlik areng“
15.	Kliimat kujundavad tegurid.	iseloomustab temaatiliste kaartide ja kliimadiagrammi järgi etteantud koha kliimat ning seostab selle kliimat kujundavate tegurite mõjuga	praktiline töö õppematerjaliga	

16.	Üldine õhuringlus. Õhumassid.	selgitab joonise põhjal üldist õhuringlust ning selle mõju konkreetse koha kliimale	loeng	
17.	Frondid, tsüklonid, antitsüklonid.	Oskab selgitada üldist õhuringlust ja selle mõju maailma erinevate piirkondade kliimale	loeng	
18.	Internetist ilmakaardi leidmine ning selle põhjal ilma iseloomustamine etteantud kohas.	iseloomustab ilmakaardi järgi ilma etteantud kohas, teab ilma prognoosimise võimalusi	praktiline töö veebimaterjalidega	läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“
19.	Kordamine. Õhu saastumine. Atmosfääri kaitse		videofilm	läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“
20.	Arvestustöö			
21.	4.Hüdro sfäär. Vee jaotumine ja vee ringe Maal	oskab selgitada veeringet ja sellega seotud looduslikke protsesse	arutelu	
22.	Maailmamere tähtsus. Maailmamere roll kliima kujunemises.		videofilm	läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“
23.	Veetemperatuur ja soolsus maailmameres	analüüsib kaardi ja jooniste järgi veetemperatuuri ning soolsuse regionaalseid erinevusi maailmameres;	praktiline töö õppematerjaliga	
24.	Hoovused. Tõus ja mõõn.	selgitab hoovuste teket ja liikumise seaduspära maailmameres ning rolli kliima kujunemises, selgitab tõusu ja mõõna teket ning mõju	videofilm	

		rannikutele		
25.	Rannaprotsessid	selgitab lainete kuhjavat ja kulutavat tegevust järsk- ja laugrannikutel ning toob näiteid inimtegevuse mõju kohta rannikutele	loeng	
26.	Liustikud	teab liustike tekkingimusi, selgitab liustike tähtsust kliima kujunemises ja veeringes	videofilm	
27.	Teabeallikate põhjal ülevaate koostamine mõnest rannikust.		PT, IKT	läbiv teema "Tehnoloogia ja innovatsioon"
28.	Arvestustöö			
29.	5.Biosfäär. Kliima, taimestiku ja mullastiku seosed. Kivimite murenemine.	võrdleb keemilist ja füüsikalist murenemist, teab murenemise tähtsust looduses ning selle mõju inimtegevusele	loeng	
30.	Muld ja mulla teke.	iseloomustab mulla koostist, ehitust ja kujunemist	arutelu	
31.	Mullatekketegurid.	iseloomustab mullatekkingimusi ja -protsesse tundras, parasvöötme okas- ja lehtmetsas, rohtlas, kõrbes, savannis ning vihmametsas	praktiline töö õppematerjaliga	
32.	Mulla ehitus ja selle omadused.	iseloomustab joonise põhjal mullaprofiili ning selgitab mullas toimuvaid protsesse;	loeng	

33.	Bioomide (loodusvööndite) tsonaalne levik.	selgitab bioomide tsonaalset levikut ning analüüsib tundrat, parasvöötme okas- ja lehtmetsa, rohlat, kõrbet, savanni ja vihmametsa kui ökosüsteemi	arutelu	
34.	Teabeallikate järgi ühe piirkonna kliima, mullastiku ja taimestiku seoste analüüs.		praktiline töö arvutiklassis	läbiv teema "Tehnoloogia ja innovatsioon"
35.	Arvestustöö		esitlused	

II kursus „Loodusvarad ja nende kasutamine“

õppe-tund	teema	õpitulemus	meetod	lõiming
1.	1.Põllumajandus ja toiduainetööstus. Maailma toiduprobleemid.	selgitab toiduprobleemide tekkepõhjusi maailma eri regioonides	loeng	läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“
2.	Põllumajanduse arengut mõjutavad tegurid.		arutelu	
3.	Põllumajanduse spetsialiseerumine	on omandanud ülevaate olulisemate kultuurtaimede (nisu, maisi, riisi, kohvi, tee, suhkruroo ja puuvilla) peamistest kasvatuspiirkondadest ning eksportijatest	loeng	bioloogia
4.	Põllumajandusliku tootmise tüübid	üldistab varemomandatud teadmisi tootmisviiside ja põllumajanduse kohta	arutelu	ajalugu
5.	Põllumajanduslik tootmine eri loodusoludes ja arengutasemega riikides.	iseloomustab põllumajandust ja selle mõju keskkonnale eri loodusoludes ning arengutasemega riikides		läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“
6.	Põllumajanduse mõju keskkonnale		arutelu	
7.	Teabeallikate põhjal ülevaate koostamine ühe valitud riigi põllumajandusest	analüüsib teabeallikate põhjal riigi põllumajanduse ja toiduainetööstuse arengu eeldusi ning arengut	praktiline töö arvutiklassis	läbiv teema “Tehnoloogia ja innovatsioon“
8.	Arvestustöö			
9.	2.Vesi ja veega seotud probleemid. Vee ja veekogudega seotud konfliktid	toob näiteid vee ja veekogude kasutamise kohta tekkinud probleemide kohta riikide vahel	loeng	läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“
10.	Maailma kalandus ja vesiviljelus.	on omandanud ülevaate maailma tähtsamatest kalapüügi- ja vesiviljeluspiirkondades	loeng	

11.	Ühe valitud riigi kalanduse ja vesiviljeluse analüüs		Praktiline töö arvutiklassis	läbiv teema "Tehnoloogia ja innovatsioon"
12.	Maavarade ammutamine šelfialadel.	analüüsib maavarade kasutamisega seotud keskkonnaprobleeme		läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“
13.	Maailmamere reostumine ning kalavarude vähenemine. Rahvusvahelised lepped maailmamere ja selle elustiku kasutamisel	analüüsib maailmamere majandusliku kasutamisega seotud keskkonnaprobleeme ning põhjendab maailmamere kaitse vajalikkust	arutelu	
14.	Erineva veerežiimiga jõed. Üleujutused ja jõgede hääbumine.	analüüsib jõgede äravoolu mõjutavaid tegureid, jõgede hääbumise ja üleujutuste võimalikke põhjusi ja tagajärgi ning majanduslikku mõju	PT- Etteantud jõe hüdrograafi analüüs	
15.	Põhjavee kujunemine ning põhjaveetaseme muutumine. Põhjavee kasutamine, reostumine ja kaitse.	selgitab põhjavee kujunemist (infiltratsiooni) erinevate tegurite mõjul ning toob näiteid põhjavee alanemise ja reostumise põhjuste ning tagajärgede kohta	arutelu	läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“
16.	Niisutus põllumajandus.	toob näiteid niisutus põllundusega kaasnevate probleemide kohta	rühmatöö	
17.	Arvestustöö			
18.	3.Maailma metsad. Metsade hävimine ja selle põhjused	nimetab maailma metsarikkamaid piirkondi ja riike ning näitab kaardil peamisi puidu ja puidutoodete kaubavoogusid	arutelu	läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“
19.	Ekvatoriaalsed vihmametsad ja nende	analüüsib vihmametsa kui ökosüsteemi ning	videofilm	

	majandamine.	selgitab vihmametsade globaalset tähtsust		
20.	Parasvõotme okasmetsad ja nende majandamine.	analüüsib parasvõotme okasmetsa kui ökosüsteemi ning iseloomustab metsamajandust ja keskkonnaprobleeme okasmetsavööndis.	videofilm	
21.	Taim- ja muldkatte kujunemise tingimused okasmetsa ning vihmametsa vööndis.		PT - riikide metsade ja nende kasutamise iseloomustus ning võrdlus.	
22.	Metsade säästlik majandamine ja kaitse.	selgitab metsamajanduse ja puidutööstusega seotud keskkonnaprobleeme	arutelu	läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“
23.	Arvestustöö			
24.	4.Energiamajandus ja keskkonnaprobleemid Maailma energiaprobleemid.	analüüsib energiaprobleemide tekkepõhjust ja võimalikke lahendusi ning väärtustab säästlikku energia kasutamist	Simulatsiooni mäng “Geoloogi dilemma“	
25.	Nafta ammutamine, töötlemine ja tarbimine.	analüüsib erinevate fossiilsete kütuste kasutamise võimalusi, nende eeliseid ja puudusi	loeng	
26.	Maagaasi ammutamine, töötlemine ja tarbimine.		iseseisev töö	
27.	Kivisöe kaevandamine, töötlemine, tarbimine.		iseseisev töö	
28.	Tuumaenergia	oskab tuua välja tuumaenergia tootmisega seotud keskkonnaprobleeme		läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“
29.	Hüdroenergia	teab nimetada maailma suuremaid hüdroenergiat tootvaid riike		
30.	Alternatiivsed energiaallikad	analüüsib alternatiivsete energiaallikate	rühmatöö	

		kasutamise võimalusi ning nende kasutamisega kaasnevaid probleeme		
31.	Energiaressid ja nende võimalik kasutamine.	oskab võrrelda erinevate elektri jaamade majanduslikku efektiivsust ja mõju keskkonnale	Rollimäng „Volikogu“	
32.	Nüüdisaegsed tehnoloogiad energiamajanduses		esitlus	
33.	Energiamajandusega kaasnevad keskkonnaprobleemid.	selgitab energiaressursside kasutamisega kaasnevaid poliitilisi, majanduslikke ja keskkonnaprobleeme	arutelu	läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“
34.	Teabeallikate järgi ülevaate koostamine ühe valitud riigi energiamajandusest.	analüüsib teabeallikate põhjal riigi energiaressursse ja nende kasutamist.	praktiline töö arvutiklassis	läbiv teema “Tehnoloogia ja innovatsioon“
35.	Arvestustöö			

INIMGEOGRAAFIA

Õppetegevus

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) võimaldatakse nii individuaal- kui ka ühisõpet (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd, õppekäigud, praktilised tööd, töö arvutipõhiste õpikeskkondadega ning veebimaterjalide ja teiste teabeallikatega), mis toetavad õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 3) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 4) rakendatakse IKT-l põhinevaid õpikeskkondi, õppematerjale ja -vahendeid;
- 5) laiendatakse õpikeskkonda: arvutiklass, kooliümbros, looduskeskkond, muuseumid, näitused, ettevõtted jne;
- 6) toetab avar õppemetoodiline valik aktiivõpet: rollimängud, arutelud, väitlused, projektõpe, õpimapi ja uurimistöo koostamine, praktilised ja uurimuslikud tööd (nt loodusobjektide ja protsesside vaatlemine ning analüüs, protsesse ja objekte mõjutavate tegurite mõju selgitamine, komplekssete probleemide lahendamine) jne.

Õppematerjal

Õpik:

Hang, T. jt. Üldmaateadus gümnaasiumile. Eesti Loodusfoto, 2004

Ainsaar, M. jt. Maailma ühiskonnageograafia gümnaasiumile. Eesti Loodusfoto, 2003

Töövihik:

Liiber, Ü. jt. Üldmaateadus gümnaasiumile. Eesti Loodusfoto, 2007

Liiber, Ü. jt. Maailma ühiskonnageograafia gümnaasiumile. Eesti Loodusfoto, 2003,2007

Atlas:

Uus maailma atlas

CD versioon. Uus maailma atlas

Eesti atlas. Koost. Raivo Aunap. AVITA, TÜGI, 2004

Seinakaardid:

Maailma üldgeograafiline ja poliitiline kaart;

Euroopa üldgeograafiline ja poliitiline kaart.

Muud õppematerjalid:

Eesti põhikaardi leht kooli lähiümbruse kohta

Gloobused

GPS

Õppeotstarbelised DVD-d, CD-d, videofilmid

Maa-ameti kaardiserver

Regio Eesti kaart

Google Earthi programm

Populaarteaduslikud loodusajakirjad: GEO, Eesti Loodus, Loodusesõber, Horisont jt.

Õppesisu

III kursus „Rahvastik ja majandus“

õppetund	teema	õpitulemus	meetod	lõiming
1.	1.Geograafia areng ja uurimismeetodid. Geograafia areng ja peamised uurimisvaldkonnad	teab geograafia seoseid teiste teadusharudega ning geograafia kohta tänapäeva teaduses;	loeng	Ajalugu, füüsika, keemia, bioloogia. Läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine
2.	Nüüdisaegsed uurimismeetodid	analüüsib teabeallikate järgi etteantud piirkonna	Arvutitund - iseseisev töö temaatiliste	Matemaatika Läbiv teema „Tehnoloogia ja

	geograafias.	loodusolusid	kaartidega	innovatsioon“
3.	2.Rahvastik. Rahvastiku paiknemine ja tihedus, seda mõjutavad tegurid.	analüüsib temaatiliste kaartide ja statistiliste andmete põhjal rahvastiku paiknemist ning tihedust maailmas	Loeng Praktiline töö temaatiliste kaartide ja statistiliste andmetega	Ajalugu Läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“
4.	Maailma rahvaarv ja selle muutumine.		loeng	Ajalugu Läbiv teema „Teabekeskond
5.	Demograafiline üleminek.	analüüsib demograafilise ülemineku teooriale toetudes rahvaarvu muutumist maailmas	Loeng PT temaatiliste kaartidega	Ajalugu Läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“
6.	Rahvastiku struktuur ja selle mõju riigi arengule.	analüüsib rahvastikupüramiidi järgi etteantud riigi rahvastiku soolis-vanuselist struktuuri ning selle mõju majanduse arengule	arvutitund	Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“
7.	Sündimust ja suremust mõjutavad tegurid. Rahvastikupoliitika.	võrdleb sündimust ja suremust arenenud ja arengumaades ning selgitab erinevuste peamisi põhjusi	arvutitund	Ajalugu, ühiskonnaõpetus Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“, „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“
8.	Rände põhjused ning liigitamine. Peamised rändevood maailmas.	teab rände liike ja rahvusvaheliste rännete peamisi suundi	loeng	Ajalugu, ühiskonnaõpetus
9.	Rände tagajärjed.	analüüsib etteantud piirkonna rännet, seostades seda peamiste tõmbe- ja tõuketeguritega	rühmatöö	Ajalugu, ühiskonnaõpetus Läbiv teema „Väärtused ja kõlblus“
10.	Pagulasprobleemid	väärtustab kultuurilist		Ajalugu, eesti

	maailmas.	mitmekesisust, on salliv teiste rahvaste kommete, traditsioonide ja religiooni suhtes.	Rühmatöö Diskussioon	keel Läbiv teema „Kultuuriline identiteet“
11.	Arvestustöö	analüüsib teabeallikate põhjal etteantud riigi rahvastikku (demograafilist situatsiooni), rahvastikuprotsesse ja nende mõju riigi majandusele	PT- ühe riigi demograafilise situatsiooni ülevaate koostamine	Matemaatika, võõrkeeled Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“
12.	3.Asustus. Asustuse areng maailmas ning asulate paiknemist mõjutavad tegurid eri aegadel.	Analüüsib linnastumise kulgu ja erinevusi arenenud ja arengumaades	loeng	ajalugu
13.	Linnad ja maa-asulad arenenud ja arengumaades.	Võrdleb linnu ning maa-asulaid arenenud ja arengumaades		ühiskonnaõpetus
14.	Linnastumise kulg maailmas.	Analüüsib linnastumise kulgu ja erinevusi arenenud ja arengumaades		Ajalugu Läbiv teema „Teabekeskond
15.	Linnade sisestruktuur ning selle muutumine	analüüsib etteantud info põhjal linna sisestruktuuri ning selle muutusi	PT – Oma koduasula sisestruktuuri analüüs.	ühiskonnaõpetus Läbiv teema „Kodaniku- algatus ja ettevõtlikkus“
16.	Linnastumisega kaasnevad probleemid arenenud ja arengumaades.	Toob näiteid arenenud ja arengumaade suurlinnade planeerimise ning sotsiaalsete ja keskkonnaprobleemid kohta	loeng	Bioloogia Läbiv teema „Keskond ja jätkusuutlik areng“
17.	Maailma erinäolised linnad		Arvutitund – töö Google Earthiga maailma erinäoliste linnade	Võõrkeeled Läbiv teema „Teabekeskond

			uurimisel	
18.	Linnakeskkond ja selle planeerimine.	Analüüsib kaardi ja muude teabeallikate põhjal etteantud riigi või piirkonna asustust	PT – ühe valitud riigi asustuse analüüs teabeallikate järgi	ühiskonnaõpetus Läbiv teema „Keskond ja jätkusuutlik areng“
19.	4.Muutused maailmamajanduse s. Muutused majanduse struktuuris ja hõives.	anda ülevaade maailmamajanduse muutustest		Ajalugu Läbiv teema „Väärtused ja kõlblus“
20.	Tootmist mõjutavad tegurid ning muutused tootmise paigutuses.	analüüsib tootmise paigutusnihkeid tänapäeval kõrgtehnoloogilise tootmise näitel		ajalugu, majandusõpetus Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“
21.	Autotööstus	analüüsib tööstusettevõtte tootmiskorraldust ja paigutusnihkeid autotööstuse näitel	Loeng PT erinevate materjalidega	ajalugu, majandusõpetus Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“
22.	Rahvusvahelised firmad	toob näiteid tehnoloogia ja tootearenduse mõju kohta majanduse arengule	loeng	ühiskonnaõpetus majandusõpetus Läbiv teema „Teabekeskond
23.	Ülevaade ühest rahvusvahelisest firmast	analüüsib teabeallikate põhjal riigi majandusstruktuuri ja selle muutusi	Arvutitund PT–majandusandmete analüüsi koostamine	matemaatika võõrkeeled Läbiv teema „Teabekeskond
24.	Turismi areng.	Teab turismi mõju maailmamajandusele	Loeng PT-temaatiliste kaartide põhjal	ajalugu
25.	Turismi roll riigi majanduses ja mõju	analüüsib etteantud teabeallikate järgi riigi	rühmatöö	Kunsti- ja muusikaõpetus

	keskkonnale.	turismimajandust, selle arengueeldusi, seoseid teiste majandusharudega ning mõju keskkonnale.		Läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“
26.	Järvamaa turismieeldused	analüüsib kodumaakonna turismieeldusi teabeallikate põhjal	paaristöö	Läbiv teema „Kodaniku- algatus ja ettevõtlikkus“
27.	Transpordi areng ja mõju maailmamajandusele	teab transpordi mõju maailmamajandusele	loeng	Ajalugu, majandusõpetus
28.	Ühe riigi või piirkonna transpordigeograafiline analüüs	analüüsib etteantud teabeallikate järgi riigi transpordigeograafilist asendit	PT õppe- materjaliga	Matemaatika Läbiv teema „Teabekeskkond“
29.	Rahvusvaheline kaubandus.	analüüsib maailmakaubanduse peamisi kaubavoogusid.	Videofilm „Õiglane kaubandus“	Ajalugu Läbiv teema „Väärtused ja kõlblus“
30.	5. Ühiskonna areng ja üleilmastumine. Riikide liigitamine arengutaseme ja panuse järgi maailmamajandusse.	teab arengutaseme näitajaid ning riikide rühmitamist nende alusel	loeng	Ajalugu ühiskonnaõpetus
31.	Arengutaseme mõõtmise.	võrdleb ja analüüsib teabeallikate põhjal riikide arengutaset ning riigisiseseid arenguerinevusi	Loeng PT- õppe- materjaliga	Läbiv teema „Kodaniku- algatus ja ettevõtlikkus“
32.	Eri arengutasemega riigid.		PT- riikide võrdlus arengutaseme näitajate põhjal.	Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“
33.	Agraar-, tööstus- ja infoühiskonna rahvastik, majandus ning ruumiline korraldus.	iseloomustab agraar-, industriaal- ja infoühiskonna rahvastikku, asustust, majandust ning selle ruumilist	PT- õppe- materjaliga	ühiskonnaõpetus majandusõpetus

		korraldust		
34.	Üleilmastumine ja maailmamajanduse areng.	selgitab globaliseerumise eri aspekte, toob näiteid selle mõju kohta arenenud ja arengumaadele	loeng	ühiskonnaõpetus majandusõpetus
35.	Arvestus	ühe valitud riigi arengutaseme analüüs selle seotusest arengu eelduste ja majanduse struktuuriga.	arvutitund	Läbiv teema „Teabekeskond

5. Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest gümnaasiumi riikliku õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletud õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata. Õpitulemuste kontrollimise vormid on mitmekesised ja vastavuses õpitulemustega. Õpilane teab, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

Arvestustööd on järgmiste teemade kohta:

Rahvastik

Asustus

Maailmamajandus

Ühiskonna areng ja üleilmastumine

Gümnaasiumi geograafias jagunevad õpitulemused kahte valdkonda: 1) mõtlemistasandite arendamine geograafia kontekstis ning 2) uurimuslikud ja otsuste langetamise oskused. Nende suhe hinde moodustumisel on eeldatavalt 70% ja 30%.

Uurimisoskusi arendatakse ja hinnatakse nii terviklike uurimistöode kui ka nende üksikosade järgi. Probleemide lahendamisel on hinnatavad etapid 1) probleemi määramine, 2) probleemi sisu avamine, 3) lahendusstrateegia leidmine, 4) strateegia rakendamine ning 5) tulemuste hindamine.